

[illegible]

ՀԱՄԱԿ ԱՌԱՂՔԱԼԱԳԻՑ

Մայիսի 6-ին

Ինչպես յայտնի է, Բարեգործական ընկերությունան աշուտեղի վաըւելթինը իր դարդոցարման տանողի համար գորմական նուպատ էր խնդրեն Կաթիլողիկոյից, որը համակրութեամբ վերադարձն վերել ալդ գործին՝ բարենհմել էր կարգարարեն որ ծխակահներին առաջարկվի, թէ չէն համա ճայնվի, արդեօք, եկեղեցու միջոցներից չոր տարկայ ընթացքում նուպատ տարու ո րքան կա ըող են տալ։ Այդ առիթով անցեալ կիրակի ժողով էր նշանակալած։ 6—700 ծխակահներին միայն մօտ 200-ն էր ծանուցագրով հրաւրվա մնացածներին գործակալը չէր հրաւրեր։ Բայց գրանից, մեզ համար անհասկանալի պատճառով լատարական դահլիճում նշանակված ժողով եկեղեցում կայացաւ. այս անտուրը հանդիպա քը շատերին շատ խորթ էր թուում ո ալդ պա ճառով ժողովից խուսափում էին, այնպես ո մօտ 200 հրաւրվածներից ժողովին եկել էր միայն մօտ 70 մարդ։ Իսկպէս ներկայ եղուն րի թիւը ճշդութեամբ չըրոյվեց, որովհետև գր ծակալը՝ ծխակահներից ցուցակը չը ստուգա ներկայ եղողների թիւը, ուրեմն ո ժողովի օր նաւոր լինելը չըրոյած ու չարձանագրած՝ ու րովի անկեղծ զարմացում հասնում է։

կապով դրանց ստորինը վարձարձույթներին: Սոցիալական և առևտրից համարեցին՝ ըբարտուղար ունենալու պայման որ մինչև վերջին էլ ներկայ եղադինեցուցակը չը կազմվեց: Գործակալը սկզբից կապացւ վարչութեան կողմից Վարդիկոսին նեկապացրած դեկուցադիրը, Վեհափառի մակադրութիւնը և թեեակաւն առաջնորդը առաջադրութիւնը ալը մասին, որ շատերի համար անհականալի մնացին, որովհետե նախազանը աւելորհամարեց իր պարտականութիւնը կատարելը ալսինքնը բացատրելու և պարզաբանելու խնդրութիւնը: Առհասարակ դործակալ Քաջադուռեհ համակարգութեամբ էջը վերաբերելում վարչութեան խնդրին, որ երևում էր անցեալ չը կապացուողով ժամանակ՝ ապադպա դպրոց-արհեստանոցի անուգուտ լինելը ցոյց տալու նորա ջանքերը և վերջին ժողովից: Վարչութեան հետ համեմատարդկանց չէր թոյլ տալիս բացատրելու և վարչութեան խնդրի էութիւնը, արհեստանոցի օգուտութիւնը և այնն՝ պատճառաբանելով, թէ ժողովին չէ վերաբերվում, իսկ հակառակորդնրին թոյլ էր տալիս ամեն տեսակ անհեթեթութիւններ խօսելու: Քաջադուռեհին սկզբից մինչև վերջնադիր զրբը րը բռնել, որ կարելի էր կարծութէ ուղում են «զաթան ձեռքից խլել», և ինպաշտպանում է: Ինչպէս երևում է, Ռիֆլը դործակալները դալինինըց՝ հանդիստ չէին տալիս նրանք Քացի դրանից՝ վարչութեան անդաների հետ անհնական հաշիւներ ունեցող մի քանի պարտնեց պայպէս էին հասկացրել ամբողջութիւնը իբրեւ թէ ցանկանում է մշտպէս խել եկելեցու 2000 ր. տարեկան ամբողջուտ արդուները, ազդել էին ամբողի թոյլ կապի վրա, թէ եկելեցի չունեցը, նախ պէտքը Աստուծոյ տուրը՝ չլինել և այլն: Փարիսեացիները կանելուց և միողկները քամելուց ալը՝ կպէէկներ են խնայում դպրոց-արհեստանոցն: Եկելեցի պիտի տասնեակ հազարներն ցնանալ այժմ. ում որկրողը մտան այդ հազարները ուր էրը, երբ երկու տարի առաջ՝ եկելեցի

հայաժամակ կուտրը նորոգելու համար՝ անկճմտոր
կերպով մոտ 1200 ը. ծախսվեց, որ այսօր կըր-
կին հարց լինի կուտրը նորոգելու... Հենց այդ
պարսմաները, օգտվելով այն հանդամանքից, որ
մեն փոքարթիւ. խնդիրդեցիյայի մի մասը այդ
օրը զբաղված էր մի ինչ որ մեռածին կուրքի
հարցով, իսկ միւս մասը անտարբեր մնա ի
կողմի փողոցի, և լաւ իմանալով ամբիւի թիւը
գտնել, ժողովի ժամանակ եկեղեցին և ապաղով
դպրոց-արհեստանոցը միմեանց կողքին դրին,
հարցնելով ամբիւսին.—Ուզում էք եկեղեցիքն նո-
րոգել, թէ՛ նպաստ տալ արհեստանոցին»: Շա-
նքերը ըզլածն են—եկեղեցիքն, եկեղեցիքն: Դրա
շնորհիւ ժողովը անպարզ ընտւորութիւն առա-
ջաւ... Գործակալը առաջարկում է.—Ո՛վ չի ու-
զում նպաստ տալ, անցնէ այս կողմը, որից յե-
տոյ իրարանցում է ընկնում. միմեանց հրջուս
են, ձեռքով կանչում, աղաղակում,—կատարեալ
բանքիքնեան խառնակութիւն... Գործակալը, մի-
այն մի կողմի ձայները ինքն իրան հաշուուց
յետոյ, ցնիկեղբար ասում է.—«մեծամասնու-
թիւնը չի ուզում»: Այնուհետեւ ամբիւսը՝ արձա-
նադրութիւն չը կազմած և չը ստորագրած
ցրվում է:

Հնուաբերլիք է իմանալ, գործակալը ինչպե՞ս պիտի արձանագրեն...քանի՞ մարդ է ուղևոր եղել ներկայ եղել, քանի՞ ձայնով ընդդէմ ո՞րքանի՞ կայացաւ որոշումը և, վերջապէս, ո՞վ պիտի ստորաբարէ արձանագրութիւնը. ի նաբերէ, ո՞չ միայն ներկայ գտնված մօտ 70 մարդը, որոնք մեծ մասը հաւանական է, որ մտազայլ է, չէ որ այն ժամանակ օրինակը չի հաշուի ժողովում ուրեմն պէտք է ժողովում չը գտնուած մարդ կանց ստորագրել տայ փողոցներում. բայց մի լի է դա օրինաւոր կը լինի: Եւ ինչ հեղեղութիւն պղպղէս վարդեց մեծ մասամբ արհեստաւոր, չը քաղի որ դատակարար, որի օգտին է նուիրվալ Բաղբերդածական ընկերութիւնը և իր գաղափարը հետամնողը: Բայց մեղաւոր վերեւ ակնարկաւ մետակար անձնաւորութիւններն էին, որոնք ձեռքին կրդ ամբողջ խաղաղիք էր դարձել, ի նախկցող մարդկանց անհերքելի անտարբերութիւն... Յուսով ենք, որ վարչութիւնը չի յուսահատիլ պղպղէս վերաբերվիւց և կը շարունակէ իր համակրելի գործը հենց այդ պահին է օգտին, որովհետեւ նա չը դիտէ, լի է ինչ է և նուս... Զ. Տ. Գ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Համարաճման և Նորին Կայսերական Մեծոթ
Թիվների Թագադրութեան տօնի պատճառով
վաղը, ուրբաթ օր, մայիսի 15-ին, Մշակ
լոյս չէ տեսնիլ Յաջորդ № 82 կը հրատարակ
չաբաթ օր:

Կ. Պոլսի «Մարտ» լրագրի մէջ կարդում ենք՝ «Ինթերնացիոնալ Գեորգ վարդապետ» որ այժմ Պոլսի լրիզ կը գտնուի, ամենայն հայոց Հայրապետ կողմէ հրաւիրուած է Էլմիսաձին երթալ, ուր պատի տոմանայ եպիսկոպոսականն աստիճանն»։

Երեկ, մայիսի 13-ին, կովկասեան Գիւղաբար
տեսական ընկերութիւնը ստացաւ Պետերբուր
գից հեռագիրը, որով հաղորդում է, թէ պետ
կան լաւակի միջոցով փոխադրված է անբե
ր թու իւնից Վնսովա ծնեբերին օրհնե
լ նպատակով 3000 բուբլի: Ընկերութեան խո
հուրդը, անհրաժեշտ ձեւակաւութիւնները կատ
րելուց յետոյ՝ կուղարկի զուամբը Վնսոված գ
րքերը:

Յառաջիկ է արձանագրել, որ այս անգամ ինչպես փաստերը ցույց են տալիս, մեր երկրում մի քանի տեղերում հացի պահպանման հնարավորությունները, մինչդեռ նորաժողովրդացում էին ցորենի և ալիքի գինը, առարկայի թէ միջերը չը կայ: Գանձակի քաղաքային վարչությունը վճռել էր բերել տալ Բուխարյայի նահանգից սիմֆոնի և այդպիսով աղագրանակ լինանք տալ էժան իրենց հացի համար: Եւ այսպէս ինչպէս յետոյ հացավաճառները իշխերին և ալիքի գինը: Գները մնաւաւոր պահպանել է ինչպէս լինելը, քանի որ մի քանի օրից յետոյ արդէն տնտեսական ճնշման իր սկսվի:

Երկու երեք տեղական հարցեր, որոնց շուրջ պատում է «ԿԱՅԱՅԷ» լրագրի այժմեան խմբագրությունը, ցույց տալիս, թե ինչպես են ոգևորվում պ. Վերլիցիի ղեկավարությամբ շարժվող գրիչները։ Այլ ևս կասկած չը մնաց, որ գրիչները ամեն անգամ, երբ հարկաւոր է «ստանդարտորդ» մի կտոր ինքնուրույն բան, չեն մոռնում խնամքը, այլ մի առանձին հանդիմանալից հետո, երբ ցանկանում են ցույց տալ իրենց մէկը «ԿԱՅԱՅԷ»-ի հեղինակաւոր խմբագրությանը։

ազնվորդսիրիները սպլանդորումն է, ստոր
ակնաբերկերից, ինչն ապահովից հիսված այդ
պատկը, որով այնքան սիրում է դարգաբ-
նայն այժման «КАВКАЗЪ»-ը: Յեկը պ. վլեխ-
կով միակ զենքն է: Բայց այդ զենքը այլ են
է կարող որ և է վերը հասցնել, այլ պատճա-
ռում է միայն դրամներ: Ահա ինչն է բոլորովն
անվան դարձնում այն կատարվ թշնամութի-
ւոն, որ որ ու զինքն հանդատով ինչն է տալն
բանաբան է իրեկով միջոցապահական հոգուն..

Մայիսի 11-ին Քիզիլիսում լանկարձակի վախճանից վրացի լուսանկար Ռօնոմ, որ բացի իր արհեստից, պարապում էր նաև հնագիտության թեմայի վրա։ Նա թողել է հնագիտական և հաղապարհ իրերի մի ճոխ ժողովածու, որ կտակել է «Վրացիների մշկ գրադիտությունն տարածող ընկերություն»։ Հանդուցեալը այդ ընկերությունն էր, որն այդ օրը հրապարակեց իր կրթական կարողությունը։

Ներկայումս Պետերբուրգում տեղի ունի ծր-
խախտ ագործների ժողով, որի նպատա-
կըն է այնպիսի մի ձև տալ ակցիոյաշին սի-
ստիման, որ նա չը վնասի ծխախոտագործի կեան-
հարկացմամբ Ռուսաստանում: Ներկայ կանխա-
դրութեամբ՝ ծխախոտի մանր գործարաններ բանա-
լը դժուարացրած է, որովհետև իւրաքանչիւր գոր-
ծարան, որ մտադիր է հասարակ, ստորին և է-
ժան տեսակի ծխախոտ պարտատեղ, պարտաւոր է
անպատճառ մի յայտնի քանակութեամբ և բար-
ձր ու խնայ տեսակի ծխախոտ մշակել: Ժողո-
վը արդէն ունեցել է մի քանի նիստեր
Ըստ երկուսիմի ներկայ ժողովը անկարող կը լի-
նի վերջնականապէս ձևակերպել բոլոր կնճռո-
տացրեցել և նրանք կրկին քննութեան կենթարկ-
վեն այնանոր:

«Փոռնջ» լրագիրը հաղորդում է հետևեալը՝ «Գիշի ազգայիններէն ոմանք կայսերական կառավարութենէն թղլուտութիւն խնդրեր են ԿՊՊՈՒԿԱ ու ուրիշ տեղեր երթալով իրենց գործներով զբաղելու, և իրենց ապրուստը հայթայթելու: Այս խնդրը ընդունելով, Բ. Պոռնջ գրքեր և Եղորումի կառավարութեան գործարարներ համար»:

ՊԵՍՏԻԳՐՈՍՈՒԹՅԱՆ մեկ զորամ էն մայիսի 10-ին
«Այսօր պատարագից յետոյ հոգեհանգիստ կը
տարվեց Գլադստոնի մահական առիթով. հոգի
հանգստից առաջ պատարագիչ քահանայն հա
մառօտակի բացատրեց Գլադստոնի լքիստոնէա
կան դաշտիփրկները: Ապա ջրակցական Տե
նագից ուղարկուեց տիկին Գլադստոնին:»

ՇՈՒՇՈՒՑ մեզ գրում են. «Որքան աշխատում եմք մեր աչքաթուղ եղած թեմական դպրոցի մեջ, սին ոչինչ չը գրել, բայց և այնպէս, հարկւրկտը մասնակներին կրթութեան գործը հարկւրկտում է մեզ ակամայից ուշադրութիւն դարձնող այդ հիմնադրութեան վրաս: Ուսումնական տարւկերջանալուն մօտ է: Իհնտութիւններն արդւկսկւած են: Խնչ է արել ներկայ ուսուցչակրկտուքը իր հայր-տեսւղ: Խնչ գործունէութիւկ քւց ցուցումով մի ամբողջ ուսումնական տարւկը ընթացքում: Ահն հայրեր, որոնք շատ հեղտթեմայ պատասխանում են աշակերներին թմրուղղղները... Սեղ մի բան շատ է դարմայնում: Խնչով են առաջորդւել թէ էջմիածնը և իմքեր իրաւաւորկ հոգաբարձուները: Տիրայր կրդատկին տեսչական պաշտօնի մէջ կարգելը: Խնչ առաւելութիւն կամ ընդունակութիւն նկրտեցին նրա մէջ: Փատտերը այժմ ակնյայտ են... Առաջիկայ ուսումնական տարւկը համար ներկայ ուսուցչական խումքը, բացառութեան 2—3 մասնադտ ուսուցիչներին, արժանի է քիւիտութեան, դա պահանջում է դպրոցի շահը

ԱՍԽԱԿԱԼԱՔԻՅ միջ դրոււմ են. «Հայրի դի-
բարձրացել է. ցորենի պուղը, եթէ փողը զիկ-
աղլիի, արժէ 95 կօպ.— 1 բուլղի, դարու պու-
ղ— 60—70 կօպ, իսկ 2—6 ամիս ծամանալից
տեղական դարերար զաշխատունից ցորեն
պուղը ծախսոււ են 1 բ. 10 կօպէկից մինչեկ
բ. 30 կօպ., իսկ դարու պուղը՝ 70 կօպ.—
կօպ.: Կարիքը մեծ է. անհրաժեշտ է դրսից շա-
տախլոյթօ օգնութեան հասնել թշուառ. զինչպի-
սեբրիս. բաց ասելի նպատակադարձաբ է զիւր-
տնեսական կապիտալից (որից մեր գաւառի բ
միջը համարու է մօտ 250 հազարը) փոխարա-
դ կերելու բաց թոշնիկ նրանց համար, որպէս
կարողանան դուրս գալ իրանց նեղ դրսի խնկի

ՆՈՒՆՈՒՑ, Բարեգործական ընկերությունների վա-
չութիւնը խնդրում է մեզ տպագրել հետևեա-
լ «Վարչութիւնը սրանով յայտնում է իր խոր

Հնորձակալությունը այն ընդլր օրերուններին, տի-
կիններին և պարսներին, որոնց ավանդությունն
Հնորձի միտքայն տեղի ունեցան յօգուտ ընկե-
րությունն, նախ՝ տի հերթիցացումն փետրվարի
12-ին, որից ստացված է զուտ արդիւնք 87 ր.
29 Գ. և երկրորդ՝ մի պարբերելով ասլըրի
16-ին, որից ստացված է զուտ արդիւնք 57 ր.
27 Կօպէկ: Գովասանքի արժանի են օր. Ամալիա
Մակեդօնեանց և օր. Նունէ Մարգարեանց, ո-
րոնց է պատկանում վերջին պարբերելոյրի ա-
յոցությունը»

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՐՋԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Խաբրեբդից զբուսմ են և, Պօլսի հայաց լրաս-
զերեներն, ապրիլի 15-ից, «Սա պահուն մենք
ալ աչքներնս երկրագործին հետ երկիւնքն յա-
ռած» անհուն աղաչանքով կողկողապին աղօթե-
րն ունէին շրջիտըններու վրա, անձրևի մէկ
քանի ցօլ մուպալու համար: Կիւղապն ձեռքերը
դօտին, մէջ մը երկիւնք կը նայէր, մէջ մըն ալ իր
արտերուն, ուր քանի մը օրուան տաք արեւն
կտք հասկերը շուրթ անպալման պէտքը ունէին:
Մօտիկ գտառունքն ու շատ հեռուն ալ դեռ՝
Պապոտատ, Մուտու, Ատանու, Ուրֆա կը ընէր
թէ արմտիքի տապնապնքն ունին: Մալաթիայն
այդ տեղերը փոխադրովեան սկստած է ար-
դէն: Այս մէկ քանի օրուան մէջ հոս ալ մէկ
չունչով ցորենն տեղական գրիւր (60 օխա) 30-էն
40 և 43-ի բարձրացաւ: Իրաւ է թէ գիւղացի-
րենով ժամանակը անցած է, բայց սա ալ ի-
րաւ էր, թէ ճիշդ ատենն էր սպասելու անհրա-
ժեշտ անձրևի մը: Նրէկ իրիւրն ու այսօր ցե-
րեկ ի՞նչմ մէկ քանի կաթիլներն ալ բաւական
եղան զիններու զգալի անկում մը առաջ ընթե-
լու. այսօրուան հրապարակը 36-ի չափեց մա-
լուր ցորենը:»

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Սամերիկացի երկու թղթակիցներ, որոնք գրանշում էին այն զորաբաժին մէջ, որ պիտի Կուբայում ափ ինչեր, ընկան սպանիկացիներ ձեռքը և իբրև պատերազմական րոտաներ պիտի դնողականոր լինէին: Սամերիկական ռաւաբարութիւնը նրանց ազատելու համար մի նաւ ուղարկեց Հավաննա սպիտակ զրօշակ տակ և առաջարկեց զենքերաջ Բլանկօին փոխել այդ երկու թղթակիցներին սպանիկներ երկու օֆիցերներին հետ, որոնք զերի են ամերիկացի ների ձեռքում: Սպանիական հրամանատարը ինչպէս հաղորդում են, համաձայնութիւն տուց:

Հղիված փորձեղ կտորիկ մի սպանված անասնա-
բազյ ամերիկացիները բռնեցին Նրան: Ֆիլիպ-
պինան ապստամբները թլույտութիւն խնդրե-
ցին ծովապետ Իգլէից Մանիլայի վրա յար-
ձակում գործելու համար: Սպանիացիները ամե-
հերպ այստատու մի քրակեց աստատմաններին:

Սպանիայում տեղի ունեցած մի ահաբեկիչ ցույց լամարտ, որին ներկայ էին 15 հազար հանդիսատեսներ: Հազարվեց մեծ գումար, որ բործ կգրվի պատերազմական պէտքերի համար: Ժողովրդի ոգևորութիւնը աննկարագրելի է:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

— «Daily Graphic» լրագիրը նկատում է, որ ամերիկո-սպանիական պատերազմը մոեղ է նոր ֆալսիֆ մեջ, գովում է սպանիացիներին այն բանի նամբ, որ կարողացան խաբել (!!) ամերիկացիներին, հաւատացնելով նրանց, թէ Սերբիան ծովափնային նաւատորմը վերադարձել է Կարինի:

— Չնմբերէնի արտասանած ճառի առիթով սպանիական լրագիրները ուղառնալէքներ են արտատարած։ Անգլիային: «El Liberal» լրագիրը ասուած է, որ եւրոպական ցամաքային պետութիւններէ կարող էին դաշնակցութիւն կնքել Անգլիայի դէմ նորա ծովային հզօրութիւնը տապալելու համար։

[illegible]

ԽՍՈՒՆ ԼՈՒԻՆԵՐ

Ռուսաստանի ձիերի տեսակը աշխատանքի համար կառավարությունը գնե է մի ձի 200,00 ռուբլի: «Правительствен. Вѣстникъ» լրագիրն ստեմ է, որ դա մի շատ փալյուն գործ է, և պատասխար տեղ կը բռնե Ռուսաստանի ձիերը: Ռուսներն պատասխանեմք:

